

Dr. Meghana K. Dharane

Sem- 1 (સંસ્કૃત C.L)

કૃતિ:- શ્રી વિષ્ણુશર્મા વિરચિત પંચતંત્ર મિત્રભેદમ
(ડૉ. વિશ્વાસ નિરૂપિત પંચતંત્રમ)

શૈક્ષણિક વર્ષ:- 2022-23

અ. નં.	માસ	વિષયવસ્તુ
1	જૂન	ભારતીય કથા સાહિત્ય અને પ્રાણીકથા, પંચતંત્રનો પરિચય, પંચતંત્રનું કૃત્વ અને આવૃત્તિઓ
2	જુલાઈ	પંચતંત્રનું મહત્વ, રચનાકાળ, શૈલી, પંચતંત્રનો ઉપદેશ, મિત્રભેદની વાર્તાઓ અને ઉપદેશ, વચ્ચક:
3	ઓગસ્ટ	ત્રયઃ ધૂર્તાઃ ઉપાયેન શક્યં સર્વમ, નાટ્યઃ પિષ્ટઃ ઘટઃ, ચંદ્રકા દુર્ગ્ગરઃ કથા, મુર્ખ કચુપ કથા
4	સપ્ટેમ્બર	સિંગ શૃગાલઃ કથા, સૂચિમુખઃ વાનરયૂથયોઃ કથા, વાનરઃ ચંદ્રયુઃ કથા ટીટીજા સમુદ્ર, મત્સ્યત્રય કથા
5	ઓક્ટોબર	ધર્મબુદ્ધિ પાપબુદ્ધિયોઃ કથા
સેમ-2 (સંસ્કૃત C.L) કૃતિ:- સંસ્કૃત સાહિત્યમાં સંસ્કૃતિ ચિંતન		
6	નવેમ્બર	સંસ્કૃતિનો અર્થ અને સ્વરૂપ, વિશ્વની આદિ સંસ્કૃતિ, ભારતીય સંસ્કૃતિના મૂળતત્ત્વો, ભારતીય સંસ્કૃતિ અને શિષ્ટાચાર
7	ડિસેમ્બર	ભારતીય સંસ્કૃતિમાં એકાત્મકતા, ભારતીય સંસ્કૃતિ અને ધર્મ, ભારતીય સંસ્કૃતિ અને ચરિત્ર, ભારતીય સંસ્કૃતિમાં નારી
8	જાન્યુઆરી	ભારતીય સંસ્કૃતિ અને રાષ્ટ્રીય એકીકરણ, ભારતીય સંસ્કૃતિમાં ધાર્મિક સહિષ્ણુતા, સમન્વય,
9	ફેબ્રુઆરી	ભારતીય સંસ્કૃતિમાં પુરુષાર્થ ચતુષ્ટય દ્યેયઃ વાક્યાનિ ।
10	માર્ચ	દ્યેયઃ વાક્યાનિ ।

Dr. Meghana K. Dharane

Sem-3 પેપર 5 (સંસ્કૃત)

કૃતિ:- કાવ્યપ્રકાસ ઉલ્લાસ 1, 10

શૈક્ષણિક વર્ષ:- 2022-23

અ. નં	માસ	વિષયવસ્તુ
1	જૂન	કારિકા 1, 2, સાહિત્ય શાસ્ત્રની વ્યાખ્યા અને વિશેષતા
2	જુલાઈ	કારિકા 3, 4, 5, કાવ્ય શાસ્ત્રની પરંપરાના આચાર્યો
3	ઓગષ્ટ	કારિકા 6 ઉપમા, ઉત્પેક્ષા, સસંદેહ, રુપક, અપહનુતિ (અલંકાર)
4	સપ્ટેમ્બર	સ્લેશ, સમાસોક્તિ, વિભાવના, વિશેષોક્તિ અલંકાર, અનુષ્ટુપ, એન્દ્રવજા, ઉપેન્દ્રવર્જા, પ્રહર્ષિણી, છંદા:
5	ઓક્ટોબર	માલિની, વસંતતિલકા, વંશસ્થ છંદા :
સેમ - 4 પેપર- 6 (સંસ્કૃત) કૃતિ: દશરુપકમ પ્રથમ પ્રકાશ: નિયત અલંકાર , નિયત છંદા:		
6	નવેમ્બર	ધનંજયનો પરિચય, નાટ્ય વિષયક પારિભાષિક સંજ્ઞાઓનો પરિચય
7	ડિસેમ્બર	કારીકા 1 થી 24
8	જાન્યુઆરી	કારીકા 56 થી 68 નિર્દર્શના, પ્રતિવસ્તુ ઉપમા, દષ્ટંત, દીપસ, તુલ્યયોગિતા, વ્યતિરેક, અર્થાન્તરન્યાસ
9	ફેબ્રુઆરી	વ્યાજસ્તુતિ, વ્યાજોક્તિ, શિખરિણી, મંદાક્રાન્તા, હરિણી, શાર્દુલવિક્રીડીત, પૃથ્વી
10	માર્ચ	સ્વધરા, આર્યા

Dr. Meghana K. Dharane

Sem- 1 પેપર 1 (સંસ્કૃત)

કૃતિ:- ભાસકૃતકર્ણભારમ

શૈક્ષણિક વર્ષ:- 2022-23

અ. નં	માસ	વિષયવસ્તુ
1	જૂન	કર્તા પરિચય, જીવન સમય કવન ભાસ નાટ્યયક
2	જુલાઈ	રૂપક સાહિત્યનો પરિચય, રૂપકના પ્રકાર તરીકે કૃતિ લક્ષી મૂલ્યાંકન
3	ઓગષ્ટ	સંસ્કૃતિના ઉદગાતા ભાસનું નાટ્યકાર તરીકે મૂલ્યાંકન કૃતિનું સર્વાંગી વિવેચન
4	સપ્ટેમ્બર	કર્ણભારમ (શ્લોક 1 થી 13)
5	ઓક્ટોબર	કર્ણભારમ (શ્લોક 14 થી 25)
સેમ - 2 પેપર 4 (સંસ્કૃત) કૃતિ: દશકુમારચરિતમ- જ્ઞથ ઉચ્છવાસ:		
6	નવેમ્બર	ગદ્ય સાહિત્યની ઉત્પત્તિ, વિકાસ ગદ્યસાહિત્યના પ્રકારો કથા આખ્યાયિકા, સ્વરૂપ- લક્ષણ - મૂલ્યાંકન
7	ડીસેમ્બર	દંડીનું જીવન, સમય, કવન, ગદ્યકાર અને પદ્યકાર તરીકે દંડી, પદલાલિત્ય
8	જાન્યુઆરી	દશકુમારચરિતમ- જ્ઞથ ઉચ્છવાસ:
9	ફેબ્રુઆરી	દશકુમારચરિતમ- જ્ઞથ ઉચ્છવાસ:
10	માર્ચ	પુનરાવર્તન

Dr. Meghana K. Dharane

Sem- 1 પેપર 1 (સંસ્કૃત)

કૃતિ:- વાલ્મીકિરામાયણમ – અયોધ્યાકાંડ (7-12)

શૈક્ષણિક વર્ષ:- 2022-23

અનુ	માસ	વિષયવસ્તુ
1	જૂન	સંસ્કૃત આદિકવિ પરિચય, પદ્ય સાહિત્યની ઉત્પત્તિ
2	જુલાઈ	રામાયણ વીરચરિત કાવ્ય, મહાકાવ્ય તરીકે, રામાયણની વિશેષતા, સમાજદર્શન, રામાયણની સાહિત્ય તથા સમાજ પર અસર
3	ઓગષ્ટ	રામાયણ 'આદિકાવ્ય' તથા વાલ્મિકી 'આદિકવિ' તરીકે વર્તમાન સમયમાં રામાયણની ઉપદિયતા સર્ગ - 7 , 8
4	સપ્ટેમ્બર	સર્ગ 9, 10 અને 11
5	ઓક્ટોબર	સર્ગ - 12
સેમ-2 પેપર 3 (સંસ્કૃત) કૃતિ:- કુમારસંભવમ (સર્ગ - 3)		
6	નવેમ્બર	પદ્યના પ્રકારો, મહાકાવ્યનું સ્વરૂપ લક્ષણ, કાલિદાસનું જીવન સમય - કવન
7	ડીસેમ્બર	શ્લોક 1 થી 22
8	જાન્યુઆરી	શ્લોક 23 થી 44
9	ફેબ્રુઆરી	શ્લોક 45 થી 65
10	માર્ચ	પુનરાવર્તન

Dr. Meghana K. Dharane

Sem- 3 પેપર (સંસ્કૃત)

કૃતિ:- વિક્રમોર્વશીયમ

શૈક્ષણિક વર્ષ:- 2022-23

અનું	માસ	વિષયવસ્તુ
1	જૂન	કવિ પરિચય કાલિદાસનું જીવન, સમય કવન સંસ્કૃત નાટ્ય સ્વરૂપ પરિચય
2	જુલાઈ	અંક, 2
3	ઓગષ્ટ	અંક 3, 4
4	સપ્ટેમ્બર	અંક 5, સંસ્કૃતિના ઉદગાતા કાલિદાસનું મુલ્યાંકન
5	ઓક્ટોબર	કૃતિલક્ષી મૂલ્યાંકન અને પુનરાવર્તન
સેમ- 4 પેપર(સંસ્કૃત) કૃતિ:- ગઢગાલ હરી		
6	નવેમ્બર	કવિ જગન્નાથનું જીવન સમય કવન
7	ડિસેમ્બર	સ્રોત કાવ્ય ઉદભવ વિકાસ કૃતિ પરિચય, મુલ્યાંકન
8	જાન્યુઆરી	શ્લોક 1 થી 30
9	ફેબ્રુઆરી	શ્લોક 31 થી 52
10	માર્ચ	અર્થાવબોધ

Dr. Meghana K. Dharane

Sem- 3

Sub:- Population Education

શૈક્ષણિક વર્ષ:- 2022-23

અ.નં	માસ	વિષય વસ્તુ
1	જૂન	વસ્તી શિક્ષણનો અર્થ વ્યાખ્યા કાર્યક્ષેત્રે, વસ્તી શિક્ષણનાં અભ્યાસનું મહત્વ, જરૂરિયાત, ભારતમાં વસ્તીવૃદ્ધીની આર્થિક અસરો, ભારતમાં ઊંચા જન્મદરના કારણો
2	જુલાઈ	વસ્તી શિક્ષણનાં મૂળભૂત ખ્યાલો, જન્મદર - મૃત્યુદર- સાક્ષરતા પ્રમાણ, વસ્તી ગીચતા, જન્મ સમયે આયુષ્ય ધારણા, જાતી પ્રમાણ, શહેરી - ગ્રામીણ
3	ઓગષ્ટ	વસ્તીની વ્યવસાયલક્ષી વહેંચણી, વસ્તીવિષયક માહિતી મેળવવાના સ્ત્રોતો, વસ્તીગણતરી અર્થ- મહત્વ મર્યાદા નોંધણી પદ્ધતિની ઉપયોગિતા મર્યાદા
4	સપ્ટેમ્બર	નિદર્શ નોંધણી પદ્ધતિ નેશનલ સેમ્પલ સર્વે વસ્તી સિધ્ધાતો માલ્થસનો વસ્તી સિધ્ધાત, મર્યાદા, ઈષ્ટ વસ્તીનો સિધ્ધાત.
5	ઓક્ટોબર	માલ્થસના વસ્તી સિધ્ધાંત તથા ઈષ્ટ વસ્તીનો સિધ્ધાતનું તુલનાત્મક વિષ્લેષણ

Dr. Meghana K. Dharane

Sem- 6

Sub:- Population Education

શૈક્ષણિક વર્ષ:- 2022-23

અનુ.	માસ	વિષયવસ્તુ
6	નવેમ્બર	વસ્તી વૃદ્ધિના નિર્ણાયક પરિબલો, જન્મદર-મૃત્યુદર અને સ્થળાંતર, પ્રજનન ક્ષમતા, પ્રજનન ક્ષમતા તફાવતના કારણો, પ્રજનન ક્ષમતાને અસર કરતા પરિબલો, મૃત્યુદરને અસર કરતા પરિબલો.
7	ડીસેમ્બર	સ્થળાંતરનો અર્થ, પ્રકારો, કારણો, ભારતમાં શહેરી કરણની પ્રક્રિયા, ભારતમાં ઝૂપડપટ્ટી અને શહેરી કરણની પ્રક્રિયા, ભારતમાં શહેરી કરણની સમસ્યાઓ, વસ્તી વૃદ્ધિ અને જીવનની ગુણવત્ત.
8	જાન્યુઆરી	વિશ્વ વસ્તીના વલણો, વિશ્વ વસ્તીની અસમાન વહેંચણીના કારણો, જન્મદર- મૃત્યુદર, શહેરી અને ગ્રામીણ વસ્તી, વસ્તીની ગીચતા, વિકસિત અને વિકાસશીલ દેશોમાં જન્મ સમયે આયુષ્યની ધારણા વિશ્વ વસ્તી વૃદ્ધિના અંદાજો.
9	ફેબ્રુઆરી	વસ્તીનીતિનો અર્થ ભારત સરકારની વસ્તીનીતિનું મૂલ્યાંકન, ભારતમાં કુટુંબ કલ્યાણ કાર્યક્રમ, કુટુંબ નિયોજનની જરૂરિયાત કુટુંબ નિયોજન પ્રત્યે વસ્તીનો અભિગમ.
10	માર્ચ	કુટુંબ નિયોજન કાર્યક્રમની મર્યાદાઓ.